

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ HIVATAL ÉS NYOMDA
Uj Kolozsvár, St. Barón L. Pop, (Brassai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség 977, Kiadóhivatal 977, N. Sz. 558
Kéziratokat kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. Kéziratokat nem adunk vissza

UJ KELET

1924. MÁRCIUS 17. HÉTFŐ

KLONIZÁCIÓS ÁRAK

Romániában	
Egész évre	620
Félévre	320
Negyedévre	170
Egy hónapra	60
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	350
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	25 ct
Egy szám	150 ct

1924 március 17 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 63. szám

5684. Adár sáni 11

Az ellentmondások törvénye

Elfogultság volna meg nem állapítani, hogy a parlamenti tárgyalás előtt álló uj elemi iskolai törvényjavaslatnak vannak igen helyes és modern kulturáramhoz méltó rendelkezései. Így például határozottan üdvös gondolat a hétéves elemi iskolai oktatás bevezetése, ami kellő hozzáértés mellett lényegesen fogja emelni a népműveltség színvonalát. Azt is följötte hasznosnak tartjuk, hogy az állam kettőzött szigorúsággal ügyeljen arra, hogy a tanköteles ifjúság pontosan látogassa az iskolát és a szülőket rendkívül súlyos büntetések mellett közelezi, hogy gyermekeiket pontosan iskolába küldjék. Ha szükségessé is válik majd, hogy a törvényjavaslat erre vonatkozó rendelkezéseit némiképp enyhítsék és a reális élet kényszerű adottságaihoz idomítsák, minden setre örömmel kell üdvözölnünk minden olyan törekvést, amely az általános műveltség fejlesztését akarja. A kulturális nivó emelkedésével okvetlenül meg fog indulni a társadalmi nivellálódás folyamata is és egy művelt, öntudatos társadalom minden bizonytal nehezebben ragadhatja magát szenvedélyes kitérőkre, mint a műveletlen tömegek, amelyek a vezetők kénye kedvének vannak kiszolgáltatva. Csak egy művelt nép lehet ura saját sorsának. Angheliescu miniszter törvényjavaslata dicséretes szándékkal igyekszik ezt a célt megvalósítani.

Amennyire modernnek és demokratikusnak az iskolajavaslat általános rendelkezései, éppannyira igazságtalanok és antidemokratikusak azok a szakaszok, amelyek a kisebbségi oktatásra vonatkoznak. Hogy egészen precíznek legyünk: ilyen szakaszok alig vannak a javaslatban. Angheliescu miniszter ugyszólván teljesen megfeledezett róla, hogy itt, ebben az országban milliós nemzeti kisebbségek és vallásfelekezetek élnek, amelyek az állam iránt való minden lojalitásuk mellett igényt tartanak a népességüknek megfelelő, önálló kulturáltra, ami elsősorban az oktatásban nyer konkrét kifejezést. Az elemi iskolai törvényjavaslat csak állami iskolákat ismer, csak azokat ruhazza fel teljes hatallyal a bizonyítványkiállítás jogával és a felekezeti iskolákat csak ritka kivételnek tekinti, amelyeknek léijogát csak bizonyos esetekben és körülményes procedura után ismeri el. A felekezeti iskolák, a javaslat mai formája szerint, állandóan egyes tanügyi hatóságok egyéni véleményétől függenek, de működésükre nem támasztja alá törvényes biztosíték. A felekezeti iskolába való beiratkozáshoz külön tanfelügyelői engedély kell, ami azt jelenti, hogy a felekezeti iskolák sorsa abban a pillanatban vitássá válik, mihielyt valamelyik tanfelügyelő megtagadja a tanulókat bizonyos számának a beiratkozáshoz való hozzájárulást. Egy örökös bizonytalanságot jelentene ez az intézkedés az összes felekezeti és kisebbségi iskolák számára, aminek idővel a felekezeti oktatás teljes elhagyatását kell ered ényeznie.

Ime a nagy kontraszt és veszedelmes belső ellentmondás a készülő elemi iskolai törvényben. Az egyik oldalon a legmodernebb felvilágosodottság és kultúrörekvés, a másik oldalon a legfogultabb szűkkeblűség és jogfosztás. Mert a törvényjavaslatnak a kisebbségi oktatásra vonatkozó része, illetőleg annak teljes megváltása a legsúlyosabb jogfosztást jelenti az összes felekezetnek, de különösen a kisebbségi felekezeteknek. Az ordlyi felekezeti iskolák évtizedes és évszázados múltra tekintenek vissza és ezek az iskolák, közöttük nem utolsó sorban a zsidó iskolák, mindig erejükön felül kivették részüket az általános műveltség terjesztésében. Vitássá tenni ezen iskolák élethez való jogát, nemcsak az alkotmányban biztosított tanszabadság legsúlyosabb megsérése, de merev kismémmizése az illető kisebbségek legelőmőbb kívánságainak. Nem hivatkozunk már béke-

szereződésekre, nem szegezzük a kormány elé a gyulafehérvári határozatokat, de azt joggal elvárhatjuk, hogy a kormány legalább a magalkotta törvényeket respektálja. A liberális rezsim az alko mányra, mint uralkodása koronájára tekint. Logikus tehát a követelés, hogy ez a kormány ne hozzon olyan törvényeket, amelyek szöges ellentétben állanak az alkotmánnyal. Angheliescu iskolatörvénye tagadása mindaunak, amit tanszabadság alatt értünk.

Az angol flottagyakorlat Olaszország ellen irányul

Rómában nagy az izgalom a Földközi-tengeri hadgyakorlatok miatt. Juraniev római orosz nagykövet a szovjet politikai terveiről

(Róma, márc. 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol flottának a Földközi-tengeren megindult hadgyakorlatai egész Olaszországot nagy izgalom okoznak. A fűhivatalos „Corriere Italiano” m gállítja, hogy a flottagyakorlat csakis Olaszország ellen irányulhat és azzal vádolja Angliát, hogy megsérti a washingtoni egyezmény szellemét. Olaszország kénytelen lesz régi flottájának fejlesztésével és újabb tengeraltjárók készítésével megszerelni erőbeli egyensúlyát.

Róma, márc. 15. Szovjetország római követe, Juraniev nyilatkozott fogadtatásáról a „Chicago Tribune” kiküldött munkatársának. Mussolini szívélyes magatartásában Juraniev bizonyosságát látja annak, hogy Rómában igen nagy súlyt helyeznek

a két ország közötti normális viszony ujrakezdésére.

Kijelentette a követ, hogy ő az első diplomáciai megbízott, aki Szovjetországot nagyköveti minőségben kapitalista országban képviseli. Véleménye szerint kinevezése az első lépés arra, hogy Oroszország fokról fokra visszanyerje hitelét és a világ megbecsülését. Orosz-

A törvény egyelőre még csak javaslat formájában fekszik a parlament előtt. Még szabadon gyurható, alakítható anyag. Ha azt akarják, hogy a törvény csakugyan az általános művelődést szolgálja, hogy áldásait az ország minden polgára egyformán érezze, akkor ki kell küszöbölni az éles ellentmondásokat, amelyek árthatnak ugyan a kisebbségek kulturájának, de semmiesetre sem használnak az ország művelődésének, fejlődésének és békéjének.

ország ilyen módon nemsokára elfoglalhatja azt a helyet, amely a nemzetek közösségében jogosan megilleti.

Juraniev nyilatkozatához a „Chicago Tribune” tudósítója hozzáfűzi, hogy

az olasz közvélemény nagy érdeklődéssel várja

Szovjetország római nagykövetének kihallgatását, amelyen megbízólevelét bemutatja. Victor Emánuel olasz királynak egyébként nem ez lesz az első találkozója bolsevista vezérekkel. Tavalyelőtt a király a génuai konferencián Csicserinrel találkozott, akit lunchre is meghívott saját jachtjára.

Poincaré győzött a szenátusban

Tizenöt szavazattöbbséggel elfogadták a felhatalmazási javaslatot. A szenátus azonosítja magát Poincaré külpolitikájával. Revizió alá veszik a francia alkotmányt

(Páris, március 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia szenátus, amely most naponta kétszer ülészik, tegnap folytatta a pénzügyi javaslatok vitáját. A dél-létti ülés összes szónokai, még az ellenzékiek is, helyeselték Poincaré külpolitikáját. Az ülés minden nagyobb emóció nélkül folyt le.

Az éjszakai ülés kezdetén Poincaré szólt fel elsőnek és azonnal áttért a felhatalmazási törvény kérdésére. A miniszterelnök többek között ezeket mondotta:

— Mindenki elismeri, hogy a körülmények rendkívüli jelleggel bírnak. Ezért rendkívüliek azok az intézkedések is, amelyeket a törvényjavaslat első fejezete előir. A kormány által javasolt intézkedések a törvényrendelet nevet viselik. Megállapítom azonban, hogy ez a név nem találó, mert az a látszatot kelti, mintha ezek a törvényrendeletek

az imperializmus és a reakció szolgálatában

állanak. Már pedig nem így van. Mindenki megérti, ha ennek a vitának befejezése után a kormány felelősségét vetem latba.

— Az első fejezet, amely rendkívüli intézkedésre hatalmazza fel a kormányt, nem befolyásolja a parlamenti prerogatívát, a kamara előzetes informálását. A köztársasági alkotmányt senki sem tiszteli jobban, mint én, aki mindig tiszteltem a parlament jogait még akkor is, amikor olyan szerződéseket ratifikált, amelyek nem az én műveim voltak és amelyeket szívem mélyén nem mindig helyesletem. Anynyira el vagyok szánva a parlament jogainak megvédésére, hogy küzdeni fogok az alkotmányrevizió ellen, amelyeket Jotanal szenátor ma bejelentett.

Poincaré ezután az ellen a magyarázat ellen fordult, amelyet a szenátus pénzügyi bizottsága adott a javaslat első fejezetének. A bizottság

tagjai kijelentették, hogy ők olyan fejezetet szerkesztettek, amely összesen

egymilliárd hitelt töröl az 1924. évi költségvetésből

és hogy ezek a törlések a fennálló törvények keretében történnének meg rendeletek útján. Ez a megoldás — mondotta Poincaré — ketős kritikát provokál, mert egyfelől majdnem annyira eltér a közönséges jogtól, mint a kamara felfogásától, másrészt viszont majdnem feleslegessé teszi önmagát, ha csak egymilliárd összegű megtakarítást tervez. A bizottság utólag mégis belátta, hogy az elérendő megtakarítások tárgyalására túlságosan sok idő volna szükséges, ezért arra szoritkozott, hogy

kissé szokatlan feltételek mellett blanko-felhatalmazást adjon.

A szenátusnak ez a sorsdöntő fontosságú ülése, amely tegnap este kilenckor kezdődött meg, hajnali két órakor fejeződött be. Poincaré beszéde után a pénzügyi bizottság azt javasolta, hogy a tervezett egymilliárd frank megtakarítást ne felhatalmazási törvénnyel, hanem a köztársasági elnöknek a fennálló törvények keretében kiadandó rendeleteivel igyekezzenek elérni. Ezzel szemben

Poincaré felvetette a bizalmi kérdést,

mire a pénzügyi bizottság javaslatát a plénum százötvennégy szavazattal száznegyvenegy ellenében visszautasította. A kormánynak tehát tizenhárom szavazattöbbsége volt. Erre következett a kamara részéről elfogadott törvényjavaslat első fejezete fölötti szavazás. A javaslat első részét, amely az egymilliárd frank megtakarítást előirányozza, kézfelemeléssel elfogadták. A javaslat második részét amely jogot ad a kormánynak a megtakarításnak rendeletekkel való végrehajtására, 154 szavazattal elfogadták. — Azután az első fejezetet a maga egészében is

ARDÓ

EG-

case de bani
Fabrik
krénygyár

ofi & Co

SOARA
p. (Battány-u.) 3
a 12-68

és mntaraktárak
Lovy & Co. szál-
kren „Stabil” gép-
c. — Satu-Maren
hne szállítók. —
Polák szállító

kat

vasal
ester,

gezés,
tezés,

háztartási
táblauveg,
llánedények-
szerszói torrás

nder
fnál

l. R. Ferdi-
-nt) 37. sz.
lota mellett
ndetail!

SASÁG

rselle
rika
da

16-án

klódni lehet
karest

Rador

százhatvanegy szavazattal százhuszonnyolc ellen elfogadták. A további tanácskozásokat ma délutánra halasztották.

Poincaré kijelentette, hogy az általános választásokat májusban tartják meg.

Mussolini jegyzékének hatása a parlamentben

A királyi pár külföldi útját nem lehet kapcsolatba hozni az olasz jegyzékkel. Incidens a parasztpárt vezetési és a miniszterek között. Meghosszabbították a parlamenti ülésszakot

(Bucuresti-Bukarest, március 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Dan Szever nemzetipárti felvilágosítást kér a kormánytól, mi igaz abból a hírből, hogy az olasz kormány kérte a királyi pár római látogatásának elhalasztását a kincstári bonok nem fizetése miatti elégedetlenség következményeképpen.

Duca külügyminiszter válaszában kijelenti, hogy az uralkodópár római látogatása elvben már régóta el volt határozva. Az olasz kormány kivánta ezt a látogatást, de a király egyelőre lemondott erről.

A román kormány visszautasítja azt, hogy összefüggést hozzanak létre a kincstári bonok és a felségek látogatása között.

Ha az ellenzék meg akarja vitatni a kincstári bonok ügyét, terjeszsen elő interpellációt, a kormány hajlandó minden felvilágosítás megadására.

Madgearu a borkivitel ügyében válaszol a pénzügyminiszternek, aki szerinte nem felelt a felhozott vádakra. Bratianu Vintila kijelenti, hogy a kamara iránti tiszteletből nem tűz hozzá semmit tegnapi beszédéhez. Radulescu parasztpárti javaslatot nyújt be, hogy a borkivitel ügyet parlamenti vizsgálóbizottság vizsgálja meg, mire az elnök a javaslatot a szekciókhoz utalja.

Solomonescu felolvassa a fegyelmi bizottság határozatát, amely Florian liberális képviselőt Mihalache tetteles bántalmazásáért tíz napi kizárára ítéli.

Mitro parasztpárti kijelenti, hogy

a fegyelmi bizottság jelentése meg van hamisítva,

mire heves szóváltás támadt Lupu, Junian és a miniszterek között, melynek vége az, hogy a két parasztpárti képviselőt az elnök rendreutasítja.

Bratianu miniszterelnök felolvassa az ülészak meghosszabbításáról szóló királyi kéziratot, mire az ülés véget ért.

A szenátus ülésén Hasnas kéri, hogy az állami intézmények gyógyszerigényét ne különböz magánvállalatoktól vásárolják, hanem az állam maga szerezzék be ezeket külföldön. Saveanu egészségügyi miniszter kijelenti, hogy a minisztertanács már ilyen értelemben határozott is.

Gusii az élelmiszerspekulációt teszi szóvá és tiltakozik a fővárosi vendéglők árdragítása ellen. Követeli a spekulációs törvény szigorú alkalmazását. Popovics az egyetemi hallgatók részére féláru vasuti jegykedvezményt kér.

Bratianu Jonel miniszterelnök felolvassa a királyi kéziratot, amely parlamenti ülésszakot

március 15-től május 25-ig meghosszabbítja.

A szenátus ezután megszavazta a franciaországi magántartozások rendezéséről, a katonai büntetőtörvénykönyvnek az új területekre való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatokat, mire az elnök a szenátus üléseit szerdáig elnapolja.

**Öltönyök
Raglások
Ulsterok**

és a tavaszi divat összes újdonságai
Szántó & Komlós
férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei

CLUJ

Piața Unirii 14

ARAD
Szinházépület

SATU-MARE
Szinházzal szemben

Ideiglenes megoldást nyert a szombati irás alól való felmentés ügye

A bukaresti főigazgatói értekezlet határozata. Eredményes volt Schönfeld főrabbi intervenciója

(Bucuresti-Bukarest, március 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy Schönfeld Lázár, a nagykarolyi ortodox régi hitközség főrabbija interveniált Anghelescu közoktatásügyi miniszternél a zsidó tanulók szombati irás alól való felmentése ügyében. A miniszter akkor meghívta a főrabbit a március közepén Bukarestben tartandó iskolaügyi ankétra, hogy azon találjanak megfelelő megoldást a sokat sérelmezett kérdésben.

Március 12-én csakugyan leutazott Schönfeld főrabbi a fővárosba és megjelent Anghel-scu miniszternél, aki kijelentette, hogy egy általános rendelet kiadásáról ezidőszert nem lehet szó, mert ez ellenkézne a minisztertanács határozatával. Kérte azonban a főrabbit, terjeszsen be sürgősen egy memorandumot, amelyben elfogadható megoldási módot ajánljon. Schönfeld főrabbi eleget tett ennek a kívánságnak, mire a miniszter másnap meghívta az elnökléte alatt ülésező főigazgatói konferenciára, ahol Gocan nagyváradi főigazgató és Valori államtitkár a következőkben ismertették a főrab-

bival a konferencia ez ügyben hozott határozatát: A miniszter ur a főrabbi felterjesztését figyelembe véve, elrendelte, hogy a főigazgatók utasítsák az összes iskolák igazgatóit, hogy ott, ahol zsidó gyermekek vallási okokból szombaton és ünnepnapokon irni nem akarnak és ahol ez eddig is tradíció volt, az irás alól való felmentés megadásék. A felmentés minden írásbeli kérvény beadása nélkül történik és a tanulók vallásuk megtartása miatt semmiféle hátrányt nem szenvedhetnek. Zsidó magántanulók nem kényszeríthetők szombaton és ünnepnapon írásbeli vizsgára.

Schönfeld főrabbi megköszönte a miniszternek jóindulatról tanuskodó intervencióját, de kijelentette, hogy ez a megoldás csak ideiglenes lehet és a végleges megoldás csak az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöksége és Fuchs nagyváradi főrabbi vezetése alatt múlt évben megjelent közzététel által előterjesztett javaslat alapján oldható meg úgy, hogy a zsidó tanulóifjúság megkíméltesék minden lelkiismereti kényszerítől.

Unalmas az ülés — élénk a folyosó

Egy délelőtt a magyar parlamentben. Grófok az ablaknál. A fajvédők birodalma. Adomázik Vázsonyi. Kuna P. András a pártfegyelem rabja

(Budapest, márc. 15. Az Uj Kelet munkatársától.) Tíz órakor még csendes a parlament tája, a képviselő urak csak tizenegy óra felé kezdenek gyülekezni, ilyenkor korán reggel csak a jól megteremtett portás áll a kapuban. A feljáró körül emberek várnak, falusi ködmönös legények, vagy kivánsi diákokgyerekek, akik már tíz óra előtt elhelyezkednek, hogy a honatyák felvonulását lássák. Vannak jegyhiénák is, akik az ismerős képviselőkre, vagy újságírókra várnak, hogy kikönyörögjenek egy belépőjegyet a nemzetgyűlés karzatára és ha ilyen jegyhez jutnak, gunyosan néznek végig a várakozók tömegén és büszkén indulnak a négyes számú kapu felé.

(Az első)

Tizenegy óra felé megjelennek az első képviselők. Rendszerint a szociáldemokraták és az ugynevezett csizmás kiscsapatok az első, a magánok csak délfelé érkeznek meg, fényese lakozott elegáns gépjárműveiken. Feltizenkettő után az autóknek és a fogatoknak már egész sora áll az épület mellett, a miniszteri bejáróhoz is egymásután érkeznek a címerrel jelzett miniszteri autók.

A teremben hosszú és unalmas vita folyik, valami szakkérdésről tárgyalnak, Farkas István szociáldemokrata képviselő beszél, elvtársai ülnek csak bent sűrű sorokban és helyeslőként kijelentései után. A miniszteri székek piros bársonya üresen néz farkasszem a képviselői padokkal, a kormány tagjai közül csak Vass József, a legújabb kalocsai nagyrépostta kinevezett népjóléti miniszter ül helyén és szorgalmasan tanulmányozza, nem igen figyelve Farkas István előadására, az asztalán felhalmozott aktákat.

(Élénk folyosó)

A folyosó élénk. A képviselők érzik, hogy minden nap vihar van a levegőben, hogy minden perc meghozhatja a nap szenzációját, nagy tömegben vonulnak fel és a folyosón várják az ülés érdekesebb fordulatait. Általában a folyosó élénksége fordított arányban van az ülés érdekességével, ha a tárgyalások unalmasak, népes a folyosó, ha bent valamelyik ellenzéki matador dőngöti a kormány bástyáit, vagy a miniszterelnök tesz fontos kijelentéseket, akkor egyetlen képviselőt sem látni a folyosó bársony pamlagjain ülni.

Andrássy Gyula gróf lassu, kimért lépésekkel sétál a baloldali folyosón. Meggyőződés nélkül fogadja a köszönéseket, az utóbbi időben már ezt is meggyőződés nélkül teszi, fogalma sincs arról, hogy kik üdvözlik. Félőrai séta után megáll az egyik Dunapart felé néző ablaknál, hosszan nézi a hőmpölygő szürke folyamat, a tekintete néha elkalandozik a királyi palota felé. Egy másik gróf áll mellé, nem szólnak egy szót sem, csak most már együtt nézik a Dunát és a szürke ködbe burkolt várhegyet.

Az egyik pamlagon Rakovszky István, a parlamenti viharok oroszlanja beszélget békésen Szilágyi Lajossal és Meskó Zoltánnal. Régi asszonyhistóriákról beszélgetnek, amikor lelkenedezve szalad ki az üléssteremből Fábian Béla:

— Stefi bácsi, gyere be, szükség van rád. Rakovszky feláll, bemegy és néhány másodperc múlva már felug bent a vihar. Az előbb még nyugodtan pletykálgató Rakovszky most indulato-an veri a padot és kiabál a békésen olvasgató Vass József felé:

— Mondjon le a kormány! Adja át a helyét!

Pesthy Pált nagy tömeg fogja körül, újságírók és képviselők:

— Mikor gratulálhatunk, kegyelmes uram? Pesthy mosolyogva válaszol:

— Ne szólítsatok még kegyelmes urnak, mert a végén én is úgy járok, mint az a miniszter, aki éppen akkor tartotta hivatalában első beszédjét, amikor hírtül hozták, hogy a kormány megbukott. Ne igyunk előre a medve bőrére.

(Esküdt és esküdt)

Érdekes embere lett a magyar politikai életnek Eöry-Szabó Dezső, aki bár kormánypárti, igen sok kellemetlen órát szerzett már Bethleneknek. Legutóbb is az Esküdt-ügy feszegítésével szoritotta sarokba a kormányt. Amikor megérkezik, Rassay Károly feléje kiált:

— Igaz-e Dezső, hogy te „esküdt” ellen-sége vagy Nagyatádnak? A fajvédők a kupolacsarnok előtt lévő összekötő folyosón táboroznak. Itt Gömbös Gyula parancsol, a telefonosba ajtajától kezdve a borbély ajtajáig terjed az ő birodalma. Zsilinszky Endre, Eckhardt Tibor, Friedrich István, Boga János, Szirkay János hallgatják a vezér előadását, újságírók, különösen destruktív lapok munkatársai nem igen merészkednek ebbe az oroszlanbarlangba. Egyedül Boros László dr., az Esti Kurir felelős szerkesztője, szokott itt tölteni egy-két negyedórát, vele szeret ugyanis Gömbös Gyula a legjobban vitakozni.

(Vázsonyi, a vajda)

Mint basát a háremhölgyei, úgy veszik körül pártállásra való tekintet nélkül a képviselők Vázsonyi Vilmost. Vázsonyi átvette Eötvös Károlynak, a Vajdának szerepét és amikor nincs bent az üléssteremben, adomákkal szórakoztatja hallgatóit. Néha még Kuna P. András is átbállag a jobboldali folyosóról, hogy Vázsonyit hallgassa. Nem is állja meg szó nélkül Meskó Zoltán:

— Ügyes ember vagy te Vilmos bátyám. Még Andris bácsit is megdestruálod.

Mint riadt vad siet vissza Kuna P. András a jobboldali folyosóra, mert fél, hogy megsértette a pártfegyelmet.

A kormánypárt oldalán is élénk az élet. Nagy társaság áll Klebelsberg gróf körül, Nagy

Emil Pesthy
vics János is

Néz
a jövő.

Mire Kl
— Bizon

teljesen bizon
Két óra

tári helyiség
képviselők a

elnök napiren
felolvasását a

hallgatja vég
meg várja a

kedően magy
— Néz

ott meg Ma
a csizmában,

.....
E

Ki szis
még a világ
adományokat

kása előtt, e

— A
Isten Mózes

igy meg fog
mentve lesz

folytatta a
a zsidókat a

tenni. De
Tudta, ha

számlálja ö
igyekezni f

életveszély
mindenkité

zsidók egy
hol lakom,

Halál ellet
jöttem. E

hozzátok,

Az

szedő zsidó
a részvétl

nan első
átérzi a c

Né
a falukat

most má
kogva ró

hivarta a

voltál, m

ségbe va

mikor a

talt, ne

szébbet

döglött,

olyan g

A

besorozt
de meg

kérdi t
a sárga

feleli m

.....
Telef
sz. 3
Mind
sz

és ügye

volt Schönfeld

ozott határozatát: bbi felterjesztését hogy a főigazga- k igazgatói, hogy ísi okokból szom- nem akarnak és az irás alól való elmentés minden kül történik és a miatt semmiféle idő magántanulók n és ünneppon

szönte a minisz- utervencióját, de as csak ideigle- as cs-kis az Er- g elnöksége és tése alatt mult al előterjesztett y, hogy a zsidó nden lelkiisme-

Só

szky István, a eszélget békésen oltánnal. Régi amikor lelken- Fábian Béla: zükség van rád. y és néhány nt a vihar. Az tó Rakovszky s kiabál a bé- : Adja át a fogja körül, eyelmes uram? y- lmes urnak, ut az a minisz- vatalában első hogy a kor- lőre a medve

üdt és esküdt) gyar politikai ar kormány- szerzett már esküdt-ügy fe- rmányt. Ami- eléje kiált: esküdt" ellen-

ok előtt lévő Itt Gömbös ajától kezdve rodalma. Zsi- edrich István, atják a vezér truktív lapok nek ebbe az László dr., az okott itt töl- eret ugyanis ozni.

onyi, a vajda) gy veszik élkül a kép- onyi átvette repét és ami- lomákkal szó- g Kuna P. osóról, hogy meg szó nél-

mos bátyám. d. Kuna P. t fél, hogy én az élet. körül, Nagy

Emil Pesthy Pállal sétál karonfogva. Tanko- vics János is odafordul a kultuszminiszterhez:

(Mult és jövő)

— Nézd kegyelmes uram, a mult és a jövő.

Mire Klebelsberg gróf megjegyzi: — Bizonytalan volt a mult és egyelőre teljesen bizonytalan a jövő.

Két óra tájban megélenkülnek a ruha- tári helyiségek, csoportokban hagyják el a képviselők a parlament épületét. Szoitovszky elnök napirendi javaslatot tesz, a jegyzőkönyv felolvasását a gyorsírókon kívül már senkisé hallgatja végig, a kapu előtt pedig nagy tö- meg várja a honatyákat. A habitűk leeresz- kedően magyarázzák:

— Nézd az a magas, az Ugron Gábor, ott megy Mayer János, az a kicsi kövér pedig, a eszmában, sokorópátkai Szabó István...

Ez történt...

Ki sziszá. Galiciának egyik híres mágidja még a világháboru előtt faluról-falura vándorolt adományokat gyűjteni, hogy három ártatlanul halálraítelt zsidó jogi védelmé- ről gondoskodhasson. Éppen a „Ki sziszá“ heti szidra idejében egyik nagyobb vá- rosba érkezett, ahol zsidók tömegesen keresték fel, hogy megismerhessék a híres má- gidót. A mágid, amikor látta, a nagy érdeklődés miatt már életveszélyes a tolongás a la- kása előtt, ezekkel a szavakkal fordult a tömeghez:

— A heti szidrában ez áll: „És mondta Isten Mózesnek, vegyél minden zsidótól fél sékelt, így meg fogod tudni a zsidók számát és a zsidók mentve lesznek a haláltól a számlálásnál.“ Nos, — feleltatta a mágid — ha Isten meg akarja menteni a zsidókat a haláltól, úgy sékel nekül is meg tudja tenni. De Isten ismerte a zsidók természetét. Tudta, ha azt fogja mondani Mózesnek, hogy számlálja össze a zsidókat, akkor minden zsidó igyekezni fog, hogy elsőnek kerüljön sorra és így életveszélyes lesz a tolongás. Azért mondta: végy mindenkitől fél sékelt, mert tudta, hogy akkor a zsidók úgy fognak gondolkodni: tudja Mózes, hogy hol lakom, miért siessék ugy. Így van ez itt is. Halál ellen járok küldöttségben, nem vendégségbe jöttem. Ne siessetek hát hozzám, én megyek hozzátok, csak készítsétek el a sékeleket.

M. M. Halmeu

Az asszony és a ló. Egy szegény rongy- szedő zsidónak meghalt a felesége. A szegény zsidó a részvétlátogatókkal, akik felkeresték, egész vidé- nen elszórakozott és csapott sem mutatta, hogy átérzi a csapás súlyát. Néhány hét múlva kimult a gebéje, amellyel a falukat járta vásárról-vásárra. A szegény zsidó most már vigasztalhatatlan volt és hangosan zo- kogva rötta az utcákat. A falu rabbija magához hivatta a zokogó zsidót és így fedtte meg: — A feleséged halála után egészen vidám voltál, most, mikor megdöglött a gebéd, így két- ségbe vagy esve? Ez már mégsem illik. — Hogyne lennék így kétségbeesve, hiszen mikor a feleségem meghalt, mindenki azzal vigasz- talt, ne busuljak, mert szereznek nekem új asszonyt, szebbet és jobbat is. De most, hogy a lovam meg- döglött, senki sem vigasztal azzal, hogy legalább olyan gebét, szereznek, amilyen szegény pára volt.

W. I. B. Ciocorlau

A stráf. A háboru alatt egy idősebb urat besoroztak katonának. Érettségije ugyan nem volt, de megkapta az ugynevezett intelligens-stráfot. Meg- kérdi tőle egy ismerőse a kávéházban, hogy mi az a sárga stráf a karján. — Ez a stráf? Das ist ein Gottesstraf — feleli melankólikusan a vén harcos.

G. K. Oradea-Mare

Telefon- sz. 81. **LÁDAGYÁR** Flóküzlet Egeres

Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezeti és szé- szedett részeken megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legelőcsőbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár Csinj, Strada Cernanji (volt Kajántól-ut) 1 szám

Csehszlovákia és Jugoszlávia is ragaszkodik Beszarábiához

Nem ismerik el a szovjetkormányt, ha nem mond le beszarábiai igény- ről Csütörtökön indulnak Bécsbe a román delegátusok

Bukarest, márc. 15. A „Lupta“ diplomáciai forrásból jelenti: Csehszlovákia és Jugoszlávia kö- zölni fogják a szovjetkormánytal, hogy mindaddig nem áll módjukban elismerniök és a diplomáciai viszonyt Oroszországgal felvenniök, amíg a szovjetkormány el nem ismeri Beszarábia csatlakozását Romániához.

A kisantantnak ezt a jegyzékét Moszkvával még a bécsi konferencia megkezdése előtt közölni fogják. A bécsi román-orosz konferencia román delegátusai kedden a miniszterelnökhöz hivatalosak, akitől átveszik az utolsó instrukciókat. A delegáció csütörtökön utazik Bécsbe.

Második interjum Claude Farrère-rel

(Páris, március 15. Az Uj Kelet tudósítójá- tól.) Konstantinápolyban találkoztam vele 1922 nyarán. Rechad bej konakjában ismerkedtünk meg, abból az alkalomból, hogy az európai sajtónak annakidején a török fővárosban időző képviselői tisztelegtek nála. Akkor egy nagyon érdekes beszélgetés folyt le közöttünk, amelyből megtudtam, hogy nemcsak egy nagyon neves íróval, hanem a francia szellem legmarkánsabb reprezentánsával kötöttem barátságot. Szerénytelenség nélkül mond- hatom el, mert nem becsülöm túl, de nem becsül- löm kevésre sem, noha világnézetbeli különbségek tengere választ el egymástól, hogy igen meleg, szívélyes viszony fejlődött ki közöttünk. Rechad bej konakjában akkor több mint egy félórát dis- kuráltunk egy kis török kávéasztalka mellett, onnan pedig elhívtott magával az Aranyszarvra, amelyen lampionos ünnepélyt rendeztek a tisztele- tére. Kis csolnakokon, vagy ezer mindenféle nem- zetiségű író és újságíró siklott a jacht körül, amelynek orrán Claude Farrère, francia tegeré- szeti egyenruhában, Sztambul felé fordulva, állott. En azután nagyon messzire eveztem a bárkám- mal... lekerültem az Egei-tengerre, a Földközi- tengerre és a szép, sudáralaku francia tengerész- kapitánnyal ekkor egy hosszú éven keresztül csak annyiban tartottam összeköttetést, hogy elolvastam az új regényeit.

Most azután itt Párisban újból felkerestem. A nagyvilági címjegyzékben, amely Páris minden szellemi előkelőségét nyilvántartja, egy ideig hiába kutattam. A C-betű alatt nem találtam. Az F- betű alatt pedig, ahol végre szerepelt, az volt a neve mellé írva: lásd Bargone. Es mellette utca- név és egy szám.

A portás itt eleinte nem tudta, hogy kit gondolok.

— Claude Farrère? — kérdezte. — Nem ismerem.

— Lehetetlen, — mondottam — még mi is tudjuk tízezer kilométernyire innen, hogy ki- esoda Claude Farrère. És maga nem ismer? Hi- hetetlen.

— De kérem, itt nem lakik ilyennevű ember... — Gondolkozzon csak: Szép magas férfi... kissé összes... volt tengerésztiszt... — Ön a Bargone urat gondolja?

— Persze... persze — feleltem — ... lássa egészen megfeledektem... pedig éppen most olvastam a Bottinben, hogy ez a családi neve... Igen, igen, őt.

— Bargone ur már nem lakik itt. Elköltö- zött a Szajna mellé. Fel akarja írni a címét?

Felíratam egy kis papírra: Monsieur Bargone, avenue de Tokio 46.

Késő délután volt, amikor odaértem. Szép nagy épület a Szajna mellett, rézsutosan szemben az Eiffel-toronyal. A kapu alatt nincs kiürva, hogy kik laknak a házban. Ismét a portáshoz fordulok.

— Claude Farrère? — Itt már így ismer- ték. — A harmadik emeleten.

Nehéz bordó szőnyegen megyek fel. Csen- getek. Fehértökötös szobalány jön elébem és át- veszi a névjegyemet.

— Prenez place... — mondja kedvesen. — Azonnal bejelentem.

Pár pillanat múlva már sulyos lépteket hallok. Claude Farrère tárt karokkal jön elé.

— Kedves barátom — üdvözl meleg han- gon. — Hát otthagya Konstantinápolyt?

Nagyon jól emlékezett az ottani szép na- pokra. Egy omlós, barna fotelbe nyomott bele, ő pedig leült az íróasztalhoz. A dolgozószoba kandal- lójában nagy fahasábok égtek és rőt fényvel árasztottak el bennünket.

— Eljöttem a második interjúért...

— Tudom, mert már akkor bejelentette... Ha jól megy, egy harmadikat is fogok önnek adni, talán jövőre, vagy két év múlva, Tunisban, Kai- róban, vagy, ki tudja, valahol a fjordok mellett... De ön, ugy látom, mindenütt megfordul...

— Szomorú és fáradságos feladat — vála- szoltam. — Jártam mások után, kilesni másoknak a gondolatait, kitalálni, mások mire készülnek... Magamnak pedig semmire nem jut időm...

— Akkor talán ne is kérdezen most... — próbálta az újabb interjút elhárítani az író. — Beszéljessünk, csak így, a régi emlékekről.

— Nem, — mondottam — a mai események nem engednek időt az emlékezésre. Ha vissza tud gondolni rá, már akkor feltettem önnek egy pár kérdést, amelyek...

— Igen, — emlékszem, nagyon kényes dol- gokat kérdezett. Talán csak nem akar tölem ismét politikai vallomásokat?

Válasz helyett elővettem jegyzőkönyvem, amelyben már előre felírtam a Claude Farrère-höz intézendő kérdéseimet.

— De igen — vezettem be a vallatást. — És ezuttal nem engedek kibúvót.

— Halljuk — felelte az író, tengerészkapitányi bátorsággal. — Állok, elébe.

— Mi tehát az ön felfogása az irodalom és a politika egymáshoz való viszonyáról?

— Semmi közük nincs egymáshoz, — mon- dotta határozottsággal.

— Ebben az esetben miben látja ön az író feladatát?

— Abban, hogy szórakoztassa a közönséget. Ez az egyetlen hivatása.

Ezekből a feleletekből már sok mindent ki- vettem.

— Ön bizonyára emlékszik arra, — fag- gattam tovább — hogy néhány évvel ezelőtt a német köztársaság elnöki székét Gerhard Haupt- mannak akarták felajánlani. Mit gondol, nem volna-e csakugyan célszerű, ha írók és tudósok, akik tudvalevőleg a legjobbszándéku emberek, kor- mányoznák az országokat?

— Nem vagyok ezen a véleményen. Sokkal helyesebbnek tartanám, ha az országot nagyipa- rosok, nagykereskedők és bankárok kormányoz- nák. Ha nekem ilyen állást felajánlanának, én visszautasítanám.

— De a franciák és németek között fennálló viszálykodást mégis... azt hiszem... nem tartja a legmúltányosabbnak...

— Sőt! Az a véleményem, hogy még foko- zatabb szigor kellene alkalmazni a németekkel szemben. A hibát Wilson és Lloyd George kö- szette el, akik versaillesi békét olyan enyhén csi- velték el, akik versaillesi békét olyan könnyen kijátsz- náltak meg, hogy Németország könnyen kijátsz- hatta. Anglia nagyon téved, ha azt hiszi, hogy bennünket engedékenységre bírhat. Meg vagyok róla győződve, hogy Anglia, német- és oroszbarát- politikája miatt, nagyon meg fogja járni. Kijelen- tem önnek, hogy Anglia ma az állam, amelyik a legjobban van veszélyeztetve.

— Milyen államszövetséget tartana ön, ezek- után, a legzukságesebbnek és leghasznosabbnak?

— A francia-olasz-spanyol latin szövetséget. Ha a latinok összefognak...

Itt egy lendületes gall gesztus következett, azután szép szavak, hangulatos mondatok, egy egész rómakorbéli oráció. Csak a tóga hiányzott. A fórum megvolt hozzá, ez az egész nagy város, Páris, amelyről Poincaré is már évek óta, ugyan- ezzel a lendülettel, ugyanezekkel a szép szavakkal, szobrok alatt és sírok előtt, szónokol.

Mindazt, amit eddig Claude Farrère kifejtett előttem, a következő kérdésre vezettem vissza:

— Mennyi jövedelme van önnek évente?

— Nyocvanezer frank.

Mindent megértettem.

Ben Ami

Ujabb letartóztatások a budapesti csempészügyben

Ötvenmilliárd magyar koronát vittek ki Bécsbe. Az utódállamokat is elárasztották csempészárúval. A kisanant aláírta a kölcsönkötvényeket

(Budapest, március 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A csempészügy terheltjei egymásután beismerő vallomásokot tesznek. Egy irratizst két rendőrfogalmazó, két rendőrfelügyelő és két detektív beismerő vallomása után az őrizetbe vett kereskedők is részben bevallották, hogy ők adtak megbízást a csempészésre. A beismerésbe lévő nyomozóközlegek vallomása szerint nemcsak Bécsbe, hanem Csehszlovákiába, Jugoszláviába és

Romániába is kicsempészték különböző értékeket.

Bécsbe mintegy ötvenmilliárd magyar koronát vittek ki.

A vallomások alapján néhány újabb letartóztatás történt. Az ügyészség indítványt tett Gampel detektívnek megvesztegetés büntetése címén való letartóztatására, a nyolc kereskedő ellen pedig megvesztegetés büntetében való ségédkezés miatt

kérte az előzetes letartóztatást.

Az ügyészség indítványa csak a textilcsempészés ügyére vonatkozik, a koronarontási ügyet a vizsgálat további kialakulásától teszik függővé.

Gampel István detektív vallomása alapján a rendőrség hivatalos jelentése

megállapítja, hogy Petkovics Béla rendőrfelügyelő, Malenica Miklós magánhivatalnok, Tuskés Albert segédhivatali igazgató, Sipos Dezső detektív, Roth Miklós, Mayer Andor és Weisz Miksa ékszerészek, Nagy Jenő magánhivatalnok foglalkoztak állandóan valuták és

egyéb értékek csempészésével. A csempészársaság szervezője Weisz Miksa volt, aki beismerte, hogy

többszázmilliósi tételekben folytatták a csempészést.

A rendőrség valamennyiüket előzetes letartóztatásba helyezte.

Budapest, március 15. Pénteken déltán Genfben a népszövetségi tanács magyarügyi bizottsága ülést tartott, amelyen

a kisanant államainak megbízottai aláírták a kölcsönjegyzőkönyveket.

Öt óraker plenáris ülés volt. Hano tanu felolvasta a bizottság jelentését, amelyet a tanács egyhangulag tudomásul vett. A kisanant képviselői bejelentették, hogy a maguk részéről hozzájárulnak a jelentés elfogadásához. Korányi Frigyes báró, aki Magyarországot képviseli a népszövetségi tanácsban és a magyarügyi bizottságban, kijelentette a plénumnak, hogy Magyarország teljes bizalommal látta, amikor pénzügyi ujjáépítését a népszövetség kezébe tették le. Most, hogy

a népszövetség elérkezett előmunkálatainak befejezéséhez,

a magyar kormány további bizalommal és a legszebb reményekkel eltelve fog együttműködni a népszövetség szerveivel, hogy az ujjáépítés művét sikeresen befejezzék. Ez a békemű, amelyért a magyar kormány nevében köszönetet mond, a népszövetség újabb sikerét jelenti. Korányi felszólalásával az ülés végetért.

csak egy órát naponként. Ezen a fűtőnyíláson keresztül beszélgetni lehet. Éjszaka levelek és csomagok, cigaretták és élelmiszerek jönnek és mennek az ablakon keresztül. A hosszú zsinór és a vászon „postazacskó” a többi tiltott dolog, tükör, ceruza, kés mellett csendesen huzódtak meg a szalmazsákban.

Nemsokára engem is bemutatnak levélileg és telefonon az alattunk levő cella lakóinak, sokat vitakoztunk politikai kérdésekről és könyveket kölcsönöztek egymásnak. Ezen az uton ismertem meg Marx, Engels, Lassalle és Bakunin munkáját és kezdtem komolyabban foglalkozni Tolsztojjal.

Purími ajándék

Kétszáz lej értékű könyvet kap ingyen az Uj Kelet minden előfizetője és állandó olvasója.

Agnon: És a meggöbedt kiegyenesedik	45- L.
Alechem: Leégett nemesek (köte)	40- "
A 13 Rubinsohn	20- "
Giszkalay: Támár	85- "
Uj profeciók könyvéből	65- "
A titok	15- "
Kabbalisták és csodatevők	25- "
Kaczér: Gólem	15- "
Marton: A zsidó nemzet Erdélyben	15- "
Sas: Viviana (köte)	100- "
Isten lábánál	60- "
Sokolow: Uj zsidó	15- "
Szabó: Szent Eliz	50- "
Ujvári: A bosszúdó Isten	50- "

Ezt a hatszáz lejes sorozatot négy száz lejért (és portó) szállítja az Uj Kelet könyvosztálya, mely e páratlan kedvezményt purími figyelmességgel kizárólag az Uj Kelet előfizetőinek és állandó olvasóinak tartja fenn. A megrendelésnél jelezni kell az előfizetés számát, illetőleg a bizonyos nevét, akitől az olvasó a lapot kapja. A kedvezményes szállítás bezárólag március 20-ig történik.

„SIRPINOL“

Legjobb szer a légzőszervek megbetegedési ellen. Ugymint: Tüdő- és hörghurut, köhögés, szárazköhögés és tuberkulózis ellen. Mindenki kérje házi orvost, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt” gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

LEGUJABB

Sztrájkra készülnek az angol bányászok

London, március 15. A bányamunkások kongresszusa elvetette a bányatulajdonosoknak a bérrendezésre vonatkozó javaslatát. A kongresszus felhívta a kormányt, állapítsa meg törvényhozási uton a bérminimumot, amely a drágasággal proporcionálisan emelkedjék. Ha a kormány erre nem hajlandó, akkor a bányászok április 17-én, amikor a jelenlegi kollektív szerződésük lejár, sztrájkba fognak lépni.

Meggyilkolták a török belügyminisztert

Angora, március 15. Magánjelentések szerint Tevfik pasa török belügyminisztert meggyilkolták.

A népszövetség talpraállítja Albániát

Genf, március 15. A népszövetség 50.000 svájci frankot szavazott meg Albánia segítségére.

Hitler árulással vádolja Lossowot

Berlin, március 15. A Hitler-pör tegnapi tárgyalásán éles szóváltás folyt le Hitler és Lossow tábornok között, akit Hitler azzal vádolt meg, hogy ő az egyetlen összeesküvő, aki megszegte becsületszavát. Lossow nagyon izgatottan távozott a tárgyalásról, amelyet a nagy izgalom miatt berekesztettek.

Lengyelország ratifikálta a békeszerződést

Varsó, március 15. A lengyel kamara ma ratifikálta a saintgermaini békeszerződést.

Május negyedikén lesznek a német választások

Berlin, március 15. A németországi választásokat május 4-ikére tűzték ki.

Ankét a balesetbiztosítás ügyében.

Megemlékeztünk bucuresti hiradás nyomán, hogy tegnap a munkaügyi minisztériumban a munkás balesetbiztosítás ügyében konferenciát tartottak, amelyben az erdélyimunkaadók részéről dr. Jakobi Kálmán és dr. Böszörményi Sándor vettek részt. Ezen a tanácskozáson megállapították a munkásbiztosítás főbb alapelveit. Míg a régi Magyarországon a balesetbiztosítás és a betegsegélyezés egyesítve volt, addig a regátban csak a balesetbiztosítás intézményét ismerték. A munkaadók viselték egy a járulékok, mint a baleset esetén kifizetendő segélyek összegét és a munkaügyi minisztériumnak az intézmény fölött csak felügyeleti joga volt. A legutóbbi tanácskozások a paritásos alap megteremtését célozták és kívánják hogy a balesetek segélyeinek megítélésénél, a zsűriben egyformán vehessenek részt a munkások is. Szervezetileg hat balesetbiztosító körzetet állítanak fel, Bukarest, Jasi, Csernovitz, Cluj, Brasov és Temesvár székhellyel. A központ Bucuresti lenne, ahová a járulékok többletét beszednék és ugyancsak innen kérnék szákség esetén a megállapított baleseti segélyeket. Az értekezlet elhatározta, hogy megfelelő javaslatot fog kidolgozni, amit a minisztérium elé terjeszt abból a célból, hogy készülő törvényjavaslat ezen az alapon készüljön.

Sztrájkra készülnek a kávéházi és éttermi alkalmazottak.

Egy hónap óta tart a kolozsvári éttermi és kávéházi alkalmazottak bérmozgalma és most országos bérmozgalom jellegét kezdte felőteni. A kolozsvári éttermi és kávéházi alkalmazottak lejárt kollektív szerződésük revízióját kérik a munkáltatóktól, akik nem hajlandók a százalékos rendszert megújítani, hanem a régi fixfizetéses és borraavalós rendszert szeretnék életbe léptetni. Az éttermi és kávéházi alkalmazottak ragaszkodnak a revízió alá veendő százalékos rendszerhez, amely a változó pénzviszonyok miatt a régi rendszernél jobban biztosítja megőrlésüket. A tárgyalások során a munkáltatók a kávéházakban heti 450 lej, az éttermekben pedig heti 250 lej fixfizetést ajánlottak fel, amit azonban az alkalmazottak nem voltak hajlandók elfogadni, így az ügy a bukaresti döntőbíró elé került. Nincs kizárva, hogy a meggyőzés sikertelensége esetén az éttermi és kávéházi alkalmazottak munkabeszűtessel lépnek fel.

321-es cella

A napokban jelent meg a „321-es cella” cím alatt Vukobrankovics Milica könyve, amelyben a fogságát írja le. Ebből a könyvből vesszük az alábbi fejezetet:

Lefeküdtünk. A házirend szerint az éjszaka télen este nyolctól reggel félhétig, nyáron félkilenctől reggel hat óráig tart.

Mindkét fogolytársam türelmetlenül várta, hogy elaludjam. Nem voltam álmos, sokkal izgatottabb voltam még akkor, csukott szemekkel feküdtem a pricszen. Hirtelen ropogást hallottam, az egyik társam, Bozena cipője sarkával háromszor megkopogtatta halkán a padlót. Az alattunk levő cellában — valószínűtlen seprőnyéllel — háromszor visszabopogtatták a mennyezeten. Bozena az ajtóhoz ment, a kis rácsos nyíláson a folyosót figyelte, mi-latt a cella harmadik lakója Sascha, amint félig leeresztett pillám mögül láttam, kis csomagot eresztett le egy hosszú zsinór segítségével az ablakon. Rövid percek után alulról ismét kopogtatás hallatszott. Sascha óvatosan visszahuzta a zsinórt, látszott, hogy valami nehéz tárgy van a végén, tényleg egy könyv volt.

Reggel hét óraker kaptuk a feketekávé, szilvalehez hasonlított, csak nem volt olyan édes. Leültünk a gyalulatlan asztalhoz, amely mellett egy hosszú támlanélküli pad állott. Reggeli közben kezembe vettem a tegnap este óta az asztalon heverő könyvet és elolvastam a címét, Nordau „Kulturhazugságok” című műve volt. Szelíden jegyeztem meg:

— Ez az a könyv, amelyet tegnap este az ablakon keresztül szereztek?

Általános megrökönyödés. Bozena sápadt, Sascha piros lett és megeskettek, hogy titkukat senkinek sem árulom el soha.

Lassanként, előbb vonakodva, később mind szívesebben beavattak összes titkaikba. Alattunk egy emelettel politikai foglyok voltak, férfiak, legnagyobb részük diak és a ket nagy avtársai. Nappal a központi fűtés üregén keresztül beszélgettek a foglyok. Ez az üreg a pincétől a padlásig húzódtott, négyzögletes nyílás, ezen keresztül engedték a cellákba a meleg levegőt, természetesen csak télen és csak néhány órán át, a háboru alatt

A „Hercules”-Tápsör páratlan minőségű Czell-Sörgyár Cluj-Kolozsvár

ABB

angol bányászok

A bányamunkások nyilatkoznak az új bányászati törvényekről...

elügyminiszter

agánjelentések szegye...

litja Albániát

pszövetség 50.000 eg Albánia segít...

a Lossowoi

Hitler-pör tegnap... Hitler azzal vá...

békeszerződést

nyel kamara ma... szerződést.

émei választások

nemetszági vá... ki.

posítás ügyében

nyomán, hogy teg... munkás baleset...

Ezen a tanácsko-

ásbiztosítás főbb... ágon a baleset...

ésítve volt, addig

ítás intézményét... a járulékok,...

segélyek össze-

nak az intézmény... A legutóbbi ta...

teremtését céloz-

segélyeinek meg... hessenek részt a...

esetbiztosító kör-

fasi, Csernovitz... lyei. A központ...

többleteit be-

kérnék szükség... élyeket. Az ér...

javaslatot fog

terjeszt abból... vaslat ezen az...

avéházi és ét-

ta tart a ko... alkalmazottak bér...

agalom jellegű

mi és kávéházi... rzdésük revizió...

nam hajlandók... ha nem a régi...

szerepnék életb... alkalmazottak...

százalékos rend... onyok miatt a...

megelőzésüket... k a kávéháza...

pedig heti 250... azonban az...

elfogadni, így... került. Nincs...

elensége csele... munkabeszár...

szegvár

HIREK

Az Új Kelet sz. egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Új Kelet cikkeinek atányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei felévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Romániában és külföldön az „Új Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Milyen legyen a válasz a római jegyzékre? Bukarestből jelentik: Az „Argus” vezérelőkben foglalkozik az olasz jegyzékekkel és kijelenti, hogy az olasz kormány sértő jegyzéke után a kormánynak feltétlenül és minden áron ki kell elégítenie az olasz hitelezőket, esetleg belföldi nemzeti kölcsön útján, mert a római inzultra csak az azonnali fizetés lehet a válasz. Mussolini jegyzéke így anyagi tekintetben sikert fog hozni Olaszországnak, de Románia emlékeztetében fogja tartani, hogy az olasz kormány tisztán kereskedelmi ügybe belekeverte a politikát és megsértette. A nemzet méltóságát. Az „Argus” megállapítja, hogy olasz kézen levő kincstári bonok értéke 66 millió 385 ezer 779 olasz líra. Román kereskedőknek 180 millió líra adósságuk van Itáliában.

Dr. Madzsar József öngyilkos lett. A Tegyükvalóbb elmék egyike, a legmelegebb szívű ember, Madzsar József dr., az európai híri biológus és szociológus, mint Belgrádból jelentik. Úszkúbban öngyilkosságot követett el. Dr. Madzsar József biológiával foglalkozott és ezt a tudományt Budapesten évek hosszú során nagy ambícióval népszerűsítette. Egyetemi külön kurzusokon, munkástanfolyamokon, külön előadásokon ismertette az élettant, amelybe mindig belekapcsolta a társadalom életének megnyilvánulásait. A társadalmat eleven szervezetnek tekintette, amelynek törvényszerűségeit kutatta. Ez különben nem ritkaság. Prágában a hírneves Radl tanár és Apáthy István is így kapcsolta össze az emberi életmegnyilvánulások törvényeit a társadalom életének megnyilvánulásával. Dr. Madzsar két évvel ezelőtt beszélgetett sokat magáról, amikor a Szász Zoltán elleni perben azzal gyanúsították, hogy ő volt a bécsi emigráció és a Pesten élő liberális elemek összekötő embere. Menekülnie kellett Budapestről és Bécsben az akkor megjelenő Lovász-Garami-féle lapban, a „Jövő”-ben, dolgozott. A lap megszűnése után dr. Madzsar Úszkúbban telepedett le, ahol Pajzs Pál dr. emigráns orvosai szanatóriumot alapított. Azóta nyilvanosan nem szerepelt, de barátaihoz intézett leveleiből sűrűn érezte meg hasonlóságát.

A magyar koronát függetlenítik Zürichből. Budapesti jelentik: Beavatott pénzügyi helyen közlik, hogy a magyar korona zürichi árfolyamjegyzése mindinkább veszt jelentőségéből. Az illetékes pénzügyi ténnyezőknek az a főtürekvése, hogy olyan normális helyzet létesüljön, amelyben a korona külső értékelése és belső vásárlóértéke között levő különbség kiküszöbölődik, vagyis azt akarják, hogy a ketős (külföldi és belföldi) koronaárfolyam közötti értékkülönbség megszűnjön.

Románia nem mondott le a magyar állampolgárok földbirtokainak kisajátításáról. Bukarestből jelentik: A „Viitorul”, kapcsolatban azzal a Rador-kijelentéssel, hogy Románia aláírta a magyar kölcsönről szóló jegyzőkönyvet, megcáfolja egy erdélyi lapnak azt a híret, hogy Románia lemondott a magyar állampolgárok erdélyi birtokainak kisajátításáról. Ez a kérdés már két éve el van intézve és a kormánynak nem áll szándékában ebben az ügyben újabb intézkedéseket eszközölni.

A gyermekápolás érettségi tantárgy. Bécsből jelentik: Az osztrák közoktatásügyi miniszter elrendelte, egyelőre kísérletképpen a trauni leánygimnáziumban, hogy a leányérettségi tárgyai közé töl kell venni a háztartást, a gyermekápolást és gyermeknevelést is. Ezek a vizsgák nemcsak elméleti, hanem gyakorlati részből is állanak. Az érettségiző diáklányoknak két személyre való háromfogásos ebédet kell főzniük, még pedig — meghatározott összegből. Továbbá egy óra alatt meghatározott koru és sulya gyermek számára megfelelő ebédet kell előállítaniuk az alkatrészek mennyiségére, árak és tápértékük pontos kiszámításával.

A nagyváradai Ceire Mizrachipurim-estje. A nagyváradai Ceire Mizrachi március 16-án este kilenc órakor a Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben műsoros purim-estélyt rendez az erdélyi kolónia javára. A Ceire Mizrachi megindult reorganizációs munka óta az egyesület már a második estélyt rendez az erdélyi kolónia javára, amiben elsőrendű érdeme van Stern Miklós és Ráth Ábrahám einokoknek. A purim-estély programját Giszkalay János nyitja meg alkalmi prólógusával. A program többi pontjai között Goldtaden zsargon szindarabja, egy zsidó táncduett, Nagyvárad legjobb vonósnégyese és egy egyfelvonásos magyar bohózat szerepel. A konferanszió tisztjét Dénes Jenő látja el, a büftérről az ujonnan alakult Aviva Hadassza gondoskodik.

Meglopták a betörőt. 1922 júliusában kirabolták Szabó Jenő kereskedő üzletét, ahonnan kétszáz darab ezüstkoronát és egy aranyórát loptak el. A betörés főtettese László István rovtmultu betörő volt, akit a rendőrség letartóztatott, de aki megszökött a fogházból s el akart menekülni Nagyváradra. Gyalog indult a gyalui havasokon keresztül Váradra, kifáradva ért a gyalui erdőkhöz, ahol észrevett egy pásztorkunyhót, amelyben friss vaj és turó állott készen. László István az éhségtől gyötörve bement a pásztorkunyhóba s nekilátott az evéshez. A közelben tartózkodó pásztorok észrevették, hogy idegen jár a kunyhóban. Miron Filimon és kakulárja Gróza Juon a kunyhóhoz siettek s alaposan megverték a betörőt. Verekedés közben az aranyóra és az ezüstkoronák kiestek a betörő zsebéből. A pásztorok az értékek után nyultak s ezt az időt a betörő kihasználta a szökésre. László István a mult évben elfogták Nagyváradon. Elmondotta, hogy hogyan vették el tőle a zsákmányt a pásztorok. Az ügyet a kolozvári rendőrséghez tették át. Sternberg kolozvári detektív megállapította, hogy kik voltak a tolvaj pásztorok s letartóztatta őket. A törvényszék az elmúlt év novemberében Miron Filimont és Gróza Juont rablás büntetésében mondotta ki bűnösnek s egy-egy évi börtönre ítélte el őket. Felebbezés folytán a kolozvári ítélőtáblához került az ügy, amely dr. Manescu tanácselnök elnökletével ma tartotta meg a főtárgyalást és hosszas tanácskozás után megváltoztatta az első bíróság ítéletét s vádlottakat a jogtalan elsaajátítás vétségében mondták ki bűnösnek, miután az értékek találását nyolc napon nem jelentették hatóságuknak s ezért 500—500 lej pénzbüntetésre ítélte őket. Ügyész a minősítésért semmisségi panaszt jelentett be.

A KEREN KAJEMET LEJISZRAEL KÖZLEMÉNYE

március 16—22.

A Purim-gyűjtés hete!

Adjatok slachmonesz-megváltást a Palesztinai Erdélyi Kolónia javára!

Purim hete Erec Jiszrael!

Halálozás. A régi kolozvári zsidó társadalomnak régi, ismert és becsült alakja távozott el az élők sorából: Kohn József hetvenkét éves korában meghalt. A halottban Kertész Márton, a Zsidó Nemzeti Szövetség bizottsági tagja édesapját gyászolja. A megboldogult már évek óta súlyos beteg volt. Temetése vasárnap délelőtt tizenegy órakor lesz a Dézsma-utca 2. számú gyászházból.

Szultána. Általános érdeklődés előzi meg a Magyar Színház március 19-iki bemutatóját, amikor Vadas László, az ismert zeneszerző és Györi Illés István háromfelvonásos operettel, a Szultánával lépnek a közönség elé. Az új darab előkészületei a színház teljes személyzetét foglalkoztatják, szenzációs új díszletek és jelmezek készülnek, az előadás az előjelekből ítélve szenzációs lesz. A darab fordulatos és ötletes meséje, fülbemászó muzsikája révén valószínűen sokáig uralni fogja a kolozvári és a többi erdélyi színházak műsorát. Kolbay Ilona, Tóth Ágnes, Neményi Lili, Bányász István, Berky József és Nagy Gyula, akik a Szultána főszerepeit játsszák, szerepükre a legnagyobb ambícióval készülnek.

Eljegyzés. Rosenfeld Mór Husztról eljegyezte Feuerwerker Editkét Bahón (Csehszlovákia).

Leégett a vilnai zsidó színház. Varsóból jelentik: Március kilencedikén délben tűz ütött ki a vilnai zsidó színházban. Az épület teljesen a tűz martaléka lett. A színház egyike volt a város legszebb műintézetének, amelynek felszerelése minden más színháznál modernebb volt. A tűz okát eddig nem sikerült megállapítani.

Megint drágulnak a magyar újságok. Budapestről jelentik: Vasárnaptól kezdve a napilapok ára hétköznap ezeröttszáz, ünnepkor pedig kétezer korona lesz.

Elárverezték Kiss József könyvtárát. Budapestről jelentik: Kiss József könyvtárát elárverezték. Gyulay Pál költeményeinek dedikált példánya háromszázötvenkoronáért kelt el, Jókai összes műveinek hiányos kiadása hárommilliónyezszázezer koronáért, Justh Zsigmond két dedikált ritka könyvéért nyolcvanötezer koronát adtak.

Sikkasztással vádolnak egy volt szeszűgynököt. A kolozvári törvényszék tanácsa tegnap reggel nyolc órakor bonyolult esetben kezdte meg a tárgyalást, a pert az Elián-cég indította Landesmann Imre nevű ügynöke ellen, aki a vádirat szerint azzal van vádolva, hogy a céget százhatvanezer lejjel megkárosította. A vádlott szerint ez nem felel meg a valóságnak, mert szerinte sikkasztás nem történt, Mikor a szeszkartell megalakult, a kolozvári italnagykereskedők megállapodtak, hogy az eladásra kerülő italokat egyöntetűen meghatározott áron hozzák forgalomba. A vádlott szerint őt az igazgatóság egyik tagja felhatalmazta, hogy az eladásra kerülő italokat a meghatározott árnál két-három lejjel olcsóbban árusíthassa, hogy mentől több vevőt szerezzen a cégnek. Landesmann nyolc hónapig volt az Elián-cég szolgálatában és a nyolc hónap alatt egyetlen esetben sem tartottak végleges elszámolást, az inkasszált pénzt nyugta ellenében a pénztárnok vette át. Nyolc hónap eltelte után tartották meg az első elszámolást, amikor az inkasszált pénzből százhatvanezer lej hiányzott. Az igazgatóság nem fogadta el az ügynök védekezését, az igazgatóság tagjai közül senkinek sem volt joga az ügynököt felhatalmazni, hogy az italokat olcsóbban árusítsa és az így származó differenciáért Landesmann felelős. A tárgyalásra ötvenhat tanut idéztek be. A bíróság reggel nyolc órától egyfolytában délután két óráig és délután négy órától hét óráig csak ezt az egy ügyet tárgyalta és még a tanukihallgatást sem fejezhette be. A törvényszék az ügy további tárgyalásához egy új napot tűzött ki, amikor valószínűleg ítélethozatalra is kerül a sor és akkor kiderül, hogy a sikkasztással vádolt ügynök bűnös-e vagy sem.

Ötven százalékkal megdrágul a vasut Magyarországon. Budapestről jelentik: Március huszadikától ötven százalékkal megdrágul a vasut Magyarországon.

A kolozvári Avivák Bialik irodalmi délutánja. A kolozvári Aviva-csoportok vasárnap, f. hó 16-án illusztrált irodalmi előadást rendeznek, melyen Weinstein Szidi Bialik-ismertetőt tart. Az előadás a neológ iskolában lesz és pontosan 5 órakor kezdődik.

Ügyvédi hír. Dr. Gál Lajos Bucurestiben irodáját Calea Victoriei 98. sz. alá helyezte át. Banca Natuinei épülete, a királyi palotával szemben. Telefon 10—71.

Partra vetette a Duna. Budapestről jelentik: Mintegy félléssel ezelőtt nyomtalanul eltűnt Szántó Miklós nyugalmazott vásárpénztári igazgató. Holttestét tegnap Harta község mellett kifogták a Dunából.

Agyonütötte a fa. Tegnap délután a Resica határában lévő erdőüzemnél halálos kimenetelű szerencsétlenség történt. Az erdőben a munkások fadöntéssel voltak elfoglalva és eddig még ismeretlen okból Bács János erdei munkás a ledőlő fa alá került, amely agyonütötte. A vizsgálatot bevezették.

Rendőri hírek. A Goldstein-féle olajgyár bejelentette a rendőrségen, hogy műhelyfelszerelését ismeretlen tettesek rendszeresen lopkodják. A rendőrség részéről Morár detektív csoportvezető indította meg a nyomozást és a tolvajt Moskovics Ábrahám személyében le is tartóztatta. Moskovicsot átadták az ügyészségnek. — Dicsőszentmártonból közözléssel érkezett Kabán György és Zeiga Ferenc dicsőszentmártoni lakosok ellen, akik az ottani „Herkules” téglagyártól nagyobb előleget vettek fel és a felvett előleggel Kolozsvárra szöktek. A rendőrség a közözléssel alapján mindkettőt letartóztatta és átkísérte Dicsőszentmártonba. — Grán Mór Calea Traian 40. szám alatti kenyérgyáros feljelentette Kilin Béla nevű kocsisát, aki ötezer lej késpénzzel megszökött. A nyomozás során Morár detektív csoportvezető a hűtlen kocsis letartóztatta. A vallás során kiderült, hogy a kocsis, aki perzsi is kezelt, már máskor is megkárosította a céget azért, hogy a nála levő utalványokat meghamisította. A tolvaj kocsis kihallgatása után átkísérték az ügyészségre.

ש
ה
פ
ד
ה

NAGYBANI ELADÁS

יש בשך

NAGYBANI ELADÁS

ש
ה
פ
ד
ה

Guttmann és Fisch

Cluj, cal. Reg. Ferdinand 67

★

Husvéti édes vörösbor

Ujdonság! **Husvéti pezsgő** Ujdonság!

★

HÁROM SZÁZALÉK A KOLOZSVARI RABBIKÉPZŐ INTERNÁTUS JAVÁRA

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA
 Vasárnap délután: Tosca.
 Hétfő: Sába királynője.
 Szerda: Carmen.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA
 Vasárnap délután 3-kor: A Lubinszky-együttes vendégjátéka. (Mérsékelt helyárrakkal.)
 Egyenlő 6 óra: A Lubinszky-együttes vendégjátéka.
 Este 8 óra: A vén gazember. (Ujdonság 2-szor.)
 Hétfő: A vén gazember. (Ujdonság harmadszor.)
 Kedd: A Lubinszky-együttes bucsu vendégjátéka. — Bérletszünetben.
 Szerda: Sultana. Operette ujdonság először. Premier-bérlet 47.
 Csütörtök: Sultana. Másodszer. Napibérlet 102. C.
 Péntek: Sultana. Harmadszer. Napibérlet 103. A.
 Szombat délután 3 óra: Az Uferini illuzionista-csoport vendégjátéka. Esti helyárrakkal.
 Fél 6 óra: Az Uferini-csoport vendégjátéka. Esti helyárrak.
 Este 8-kor: Sultana. Negyedszer. Napibérlet 104. B.
 Vasárnap délelőtt 11 óra: Hevesi Piroska hangversenye. Mérsékelt helyárrakkal.
 Délután 3 óra: Uferini. Esti helyárrakkal.
 Fél 6 óra: Uferini. Esti helyárrakkal.
 Este 8 óra: Sultana. Ötödszer. Bérletszünetben.
 Hétfő d. u. fél 6 óra: Uferini. Esti helyárrakkal.
 Este 8 óra: Sultana. 6-szor. Bérletszünetben.
 Kedd délután 3 óra: Uferini. Esti helyárrakkal.
 Fél 6 óra: Uferini. Esti helyárrakkal.
 Este 8 óra: Sultana. 7-szer. Bérletszünetben.

MOZGÓK MŰSORA
 Vasárnap, március 16.

Select-Mozgó: „Madeleine Ferat“ Nagyszabású társadalmi dráma 6 felvonásban, Emile Zola nagy regénye nyomán. Főszerepben Francesca Bertini. Erőteltjes rajz a párisi élet rejtelméből. A nagy művésznek egyik legnagyobb alakítása.
 Hétfő, március 17. *Bölcs Nánthán.*

Uránia-Mozgó: „Maciste és a jávai nő.“ Szenzációs kalanddráma 6 felvonásban. Főszerepben a kintinó Maciste és Manja Tzatscheva. A legjobb és legjobban Maciste filmek egyike.
 Hétfő, március 17. *A briganti.*

Apollo-Mozgó: Világraszóló filmszenzáció! *A sóhajok hidja.* IV. rész. Kolosszális történelmi dráma 4 részben és 20 felvonásban. Főszerepben Luciano Albertini.
 Hétfő, március 17. *Páris csőcseléke* I. rész.

RAKTÁRRÓL SZÁL' ITHATÓ GÉPEK:
 45 HP Marschal félstabil gőzgép, 25 HP Máv. locomobil 3/8 Ganz hengerek, 13.5 m² fűtőfelületű 6 atmf. állókazán, 3 HP benzinnmotor, kétoldalt szitáló Radial-sziták, felvonók, magzuzó henger.
Hoffmann Sándor gépészmérnök gépműhelye Cluj-Kolozsvár, Székely-ut 2. szám alatt

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL! EREDETI GYÁRI ÁRAK!
GYAPJUIPAR R.-T.
 SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK. CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

Nélkülözhetetlen

villamos vízmelegítőkülönlegességek orvosoknak, fogorvosoknak, vízvezetékes mosdókhoz, villamos zseblámpakülönlegességek utazáshoz és robbanóanyagok kezeléséhez, soha el nem romló előszobacsengő minden lakásban!
 Vételkényszer nélkül működésben megtekinthetők

Pallos és Markó okl. gépészmérnököknél Cluj-Kolozsvár,
 Strada N. Jorga (Jókai-utca) 7. Telefon 650.

ש פסח HUSVÉTI ÁRU ש פסח

Értesítjük igen tiszte! vevőinket és a fogyasztó közönséget, hogy ez évben ismét forgalomba hozzuk a tiszta cikóriából készült közkedvelt

ש פסח UHU kávépótléket,

mely főtisztelendő **Koppel Reich ur** a budapesti aut. orth h. község főrabbiának szigorú felügyelete alatt készül és ennélfogva rituális szempontból minden igénynek megfelel.

Előjegyzéseket elfogad:
 Hienz Vilmos, Kolozsvár,
 Biró József, Nagyvárad,
 Trattner Sámuel, Szatmár,
 Grosz Lajos és Fia, Temesvár.

Kőbányai Polgári Serfőző- és Szent István tápszerművek r.-t.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Alláskeresőknek 30% kedvezmény.

Pap rkereskedőségét, idősebb, izr. szakképzett munkaszerető erőt elsejére keres H. Bl ch cég Arad. Románul beszélő előnyben részesül. 6957

Vetőmag Hirsch Lajos nustalau (Apanagyfalu), jud. Solnocdoboca, gazdaságában eladó, amíg a készlet tart prima tavaszi **bükkönymag** 1/2% zabkeverékkel és bőtermő zártokú kek mák. 69 9

Turósbödön eladó, 50 kiló irtartalma, Dávid Lajosnál, Iuliu Manu 11. 6958

Butor! Legolesőbb bevásárlási forrás. Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581

Gépjáourózás fehérneműbe is gyorsan és szépen készül a „Mühimzó Szalonban, Unió-u. 15. 6818

ין כשר של פסח
170 hl. fajbor egy tételben valamint kisebb tételekben eladó a helybeli forábbi igazolványával ellátva. — Ért. kezhetni ij. Gegesi Józsefnél, Turda. 69 4

Férfikonfekcióségéd, ügyes, eladó, román, magyar, német nyelvtudással azonnalra f-lyvetetik. Konfekciónálához értő előnyben részesül. Goldstein Márkus Petroseni. 6945

Feltétlenül intelligens leány vagy asszony ismeretségét keresem komoly szándékkal. Részletes választ kérek szerkesztőség útján Fötisztviselő „32” jelige alatt. 6949

Részvény-társaság keres

nagy mezővárosban levő főközlete részére üveg- és porcellánszakmában teljesen jartas 25—30 éves nőt len **zsidó fiatal embert** ki a szakmában teljes jártassággal bír és önálló vezetésre képes. — Fényképpel ellátott ajánlatokat „Részvény-társaság” jeligére a kiadóhivatal továbbít.

Fogászok figyelmébe!

Erdély legnagyobb városában, belvárosban, több évi jó bevezetett gyakorlattal, legelegánsabbban beendezett fogorvosi rendelőhöz családi ok miatt társat, esetleg a rendelő átvételére vevőt keresek.

Cim: **WEISZ ELEK GLUJ** Uránit-palota

Nagyas árban veszünk

butort, szőnyeget, porcellant, zongorát, Wertneim kaszát egész lakásberendezéseket. Meghívásra házhoz megyünk.

Beck és Benjámín

Oradea-Mare Strada Cogalniceanu Telefon 17—03

Olesón kiárusítjuk raktáron levő perzsa és gyári szőnyeget, ebédlő-, hálóberendezéseket, antik butorokat.

Gépjáour és fehér hímzéshez értő nőt felvesz a „Mühimzó Szalon” Unió-utca 15. 6956

Egy plüschgarniturbutor és aranyozott consoltükör eladó. Dézma-utca 20. szám. 6946

„DIANA” sós borszesz
az egyedüli megbízható háziszser

Figyelem a nagy vas kő sarkára!

Aranyat, platinát és drágaköveket a legnagyobb árasabb árban beváltak. Legolesőbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísz tárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

Első Erdélyreszi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 14. szám
Telefon Interurban 2—13 * Sărgăneț: Juvare, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászati arany * Arany, ezüst és platinabováltás!

Kienzle és Schwarzwald órákban, valamint kineazist órákban nagy lerakat.

Üsák viszontelárusítóknak!

PARFUMS · POU DRES · LOTIONS

LT · PIVER

AZURÉA POMPÉIA
FLORAMYE TRÉFLE INCARNAT

MARX

email-, padló-, kocsi-, copal-, kertibutor- és kalplakkok minden színben

NÜRNBERGI V. P.

korong-, mintázó-, fényező-, marok-, vonalzó-, enyvező- és írőecsetek

Valamint firniss, zinckweiss, vegyi- és földfestékek elsőrangú minőségben érkeztek.

Áruink jó minőségéért szavatolunk

RADOS & CO. CLUJ

festéknagykereskedése, Calea R. Ferdinand 21. Telefon 692

Braun Arnold

Oradea-Mare (Nagyvárad), Szarvas-sor 17

Villanyerőre berendezett

bádogáru üzeme

Nagy raktár hitelesített úrmértekekből és háztartási felszerelésekből

Szőlőoltvány

amerikai alanyvessző

garantált fajtisza kapható

Caspari Fr.-nél, Medgyes

Tessék írjegyzéket kérni!

Kapfel Anzeige Sibiu

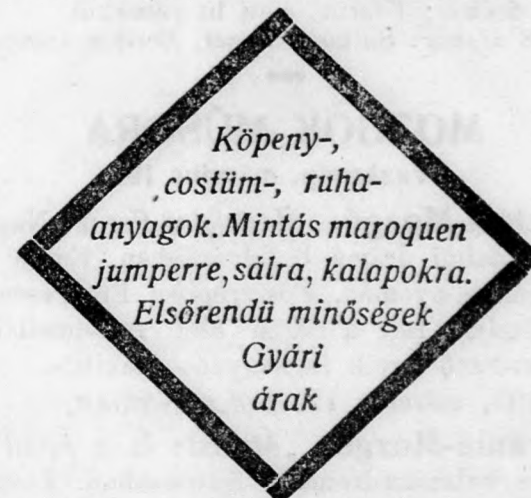
Prima

bácskai

kender

Kapható: Havaa Dozse Timisoara

A tavaszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9—61